

19. juunil 1980. aastal

Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse

KONVENTSIOON

PREAMBUL

Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu KÕRGED LEPINGUOSALISED,

PÜÜDES jätkata rahvusvahelise eraõiguse vallas ühenduses eelkõige kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise alal juba alustatud õigusnormide ühtlustamist,

SOOVIDES kehtestada ühtsed eeskirjad lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse kohta,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I JAOTIS

KONVENTSIOONI REGULEERIMISALA

Artikkel 1

Konventsiooni reguleerimisala

1. Käesoleva konventsiooni sätteid kohaldatakse lepinguliste kohustuste suhtes igas olukorras, kus tuleb valida eri riikide õiguse vahel.

2. Neid ei kohaldata:

a) füüsiliste isikute õiguslikku seisundit ning õigus- ja teovõimet käsitlevate küsimuste suhtes, ilma et see piiraks artikli 11 kohaldamist;

b) lepinguliste kohustuste suhtes, mis on seotud:

— testamentide ja pärimisega,

— abielusuhetest tulenevate varaliste õigustega,

— perekondlike sugulus-, abielu- või hõimlussuhetest tulenevate õiguste ja kohustustega, sealhulgas ülalpidamiskohustusega väljaspool abielu sündinud laste suhtes;

c) vekslitest, tšekkidest ja võlakirjadest ning muudest vabalt kaubeldavatest väärtpaberitest tulenevate kohustuste suhtes sel määral, mil selliste vabalt kaubeldavate väärtpaberite alusel tekkinud kohustused tulenevad nende kaubeldavusest;

d) vahekohtukokkulepete ja kohtu valiku kokkulepete suhtes;

e) äriühinguõiguse ning muid juriidilisi isikuid ja organiseeritud isikute ühendusi käsitleva õiguse alla kuuluvate küsimuste suhtes, nagu näiteks asutamine registreerimise teel või muul viisil, teo- ja õigusvõime, struktuur või äriühingute ning muude juriidiliste isikute ja organiseeritud isikute ühenduste likvideerimine ning osanike ja liikmete kui niisuguste isiklik vastutus äriühingu, muu juriidilise isiku või ühenduse kohustuste eest;

f) küsimuse suhtes, kas esindaja saab võtta esindatavale või äriühingu, juriidilise isiku või organiseeritud isikute ühenduse organ sellele äriühingule, juriidilisele isikule või organiseeritud isikute ühendusele kohustusi kolmanda isiku ees;

g) usaldusfondi (trust) loomisele ning suhetele asutajate, usaldusomanike ja kasusaajate vahel;

h) tõendite ja menetluse suhtes, ilma et see piiraks artikli 14 kohaldamist.

3. Käesoleva konventsiooni sätteid ei kohaldata kindlustuslepingute suhtes, mis hõlmavad Euroopa Majandusühenduse liikmesriikide territooriumil olevaid riske. Selle kindlakstegemiseks, kas risk asub nende territooriumidel, kohaldab kohus oma sise-riiklikku õigust.

4. Eelmist lõiget ei kohaldata edasikindlustuslepingute suhtes.

Artikkel 2

Kolmandate riikide õiguse kohaldamine

Käesolevas konventsioonis määratletud õigust kohaldatakse sellest olenemata, kas tegemist on lepinguosalise riigi õigusega või mitte.

II JAOTIS

ÜHTSED EESKIRJAD

Artikkel 3

Valikuvabadus

1. Lepingu suhtes kohaldatakse lepingupoolte valitud õigust. Valik peab olema väljendatud või nähtuma selgesti lepingutingimustest või juhtumi asjaoludest. Omal valikul võivad pooled valida kas terve lepingu või üksnes mõne selle osa suhtes kohaldatava õiguse.

2. Pooled võivad igal ajal kokku leppida selles, et lepingu suhtes hakatakse kohaldama muud õigust, kui varem selle suhtes kas käesoleva artikli alusel tehtud varasema valiku või muude käesoleva konventsiooni sätete alusel kohaldati. Pärast lepingu sõlmimist poolte tehtud muudatused kohaldatavas õiguses ei piira selle vormilist kehtivust artikli 9 alusel ega kahjusta kolmandate isikute õigusi.

3. Asjaolu, et pooled on lepingule kohaldatavaks õiguseks valinud välisriigi õiguse koos välisriigi kohtualluvuse valikuga või ilma selleta olukorras, kus kõik lepingusse puutuvad asjaolud on õiguse valiku ajal seotud ühe riigiga, ei mõjuta selle riigi nende õigusnormide kohaldamist, millest ei või lepinguga kõrvale kalduda (edaspidi "imperatiivsed sätted").

4. Poolte nõusoleku olemasolu ja kehtivus kohaldatava õiguse valiku suhtes määratakse kindlaks artiklite 8, 9 ja 11 kohaselt.

Artikkel 4

Õiguse valiku puudumisel kohaldatav õigus

1. Kui lepingu suhtes kohaldatavat õigust ei ole artikli 3 kohaselt valitud, kohaldatakse lepingu suhtes selle riigi õigust, millega leping on kõige tugevamalt seotud. Lepingu eraldatava osa suhtes, mis on tugevamalt seotud mõne teise riigiga, võib erandina kohaldada kõnealuse teise riigi õigust.

2. Kui käesoleva artikli lõike 5 sätetest ei tulene teisiti, eeldatakse, et leping on kõige tugevamalt seotud riigiga, kus on lepingu sõlmimise ajal selle poole elukoht, kes peab täitma lepingule iseloomuliku kohustuse, või juriidilise isiku või organiseeritud isikute ühenduse puhul selle juhtorgani asukoht. Kui leping sõlmatakse kõnealuse poole majandus- või kutsetegevuse käigus, loetakse selleks riigiks siiski riik, kus toimub põhitegevus, või kui lepingu tingimuste alusel tuleb lepingule iseloomulik kohustus täita tegevuskohas, mis ei ole põhitegevuskoht, siis riik, kus see teine tegevuskoht asub.

3. Niivõrd, kui lepingu esemeks on kinnisasjaõigus või õigus kasutada kinnisasja, eeldatakse käesoleva artikli lõike 2 sätetest olenemata, et leping on kõige tugevamalt seotud riigiga, kus kõnealune kinnisasi asub.

4. Kaubaveolepingu suhtes ei kohaldata lõike 2 kohast eeldust. Kui lepingu sõlmimise ajal on vedaja põhitegevuskoht riigis, kus toimub ka laadimine või mahalaadimine või kus on ka kaubasaaja põhitegevuskoht, eeldatakse, et selline leping on kõige tugevamalt seotud nimetatud riigiga. Selle lõike kohaldamisel loetakse kaubaveolepinguks ka tšarterid ühe reisi kohta ja muud lepingud, mille põhieesmärk on kaubavedu.

5. Lõiget 2 ei kohaldata, kui lepingule iseloomulik kohustus ei ole määratletav, ning lõigetes 2, 3 ja 4 nimetatud eeldused jäetakse tähelepanuta, kui asjaolude kogumist selgub, et leping on tugevamalt seotud mõne muu riigiga.

Artikkel 5

Tarbijalepingud

1. Käesolevat artiklit kohaldatakse lepingu suhtes, mille eesmärk on kaupade tarnimine või teenuste osutamine isikule, kes tegutseb väljaspool oma majandus- või kutsetegevust (tarbija), samuti sellise tehingu finantseerimise lepingu suhtes.

2. Olenemata artikli 3 sätetest ei või poolte valitud õigus põhjustada tarbija ilmajätmist kaitsest, mis on talle ette nähtud selle riigi õiguse imperatiivsete sätetega, kus on tema elukoht:

— kui kõnealuses riigis eelnes lepingu sõlmimisele konkreetselt tarbijale adresseeritud pakkumine või reklaam ja kui ta on selles riigis omalt poolt teinud kõik lepingu sõlmimiseks vajalikud toimingud

või

— kui teine pool või tema esindaja on tarbija tellimuse saanud kõnealuses riigis

või

— kui leping on sõlmitud kaupade müügiks ja tarbija on sõitnud kõnealusest riigist teise riiki ning esitanud seal oma tellimuse, kui reisi oli korraldanud müüja selleks, et ajendada tarbijat ostma.

3. Olenemata artikli 4 sätetest kehtib lepingu suhtes, mille suhtes kohaldatakse käesolevat artiklit, artikli 3 kohase valiku puudumisel tarbija elukoha riigi õigus, kui leping on sõlmitud käesoleva artikli lõikes 2 kirjeldatud asjaoludel.

4. Käesolevat artiklit ei kohaldata:

a) veolepingu suhtes;

b) teenuste osutamise lepingu suhtes, kui tarbijale tuleb teenust osutada üksnes väljaspool tarbija elukohariiki.

5. Olenemata lõike 4 sätetest kohaldatakse käesolevat artiklit pakettreisilepingute suhtes.

Artikkel 6

Individuaalsed töölepingud

1. Olenemata artikli 3 sätetest ei või töölepingu puhul poolte valitud õigus põhjustada töötaja ilmajätmist kaitses, mis on talle ette nähtud imperatiivsete sätetega, mis õiguse valiku puudumisel kuuluvad kohaldamisele lõike 2 kohaselt.

2. Olenemata artikli 4 sätetest kohaldatakse töölepingu suhtes artikli 3 kohase valiku puudumisel:

a) selle riigi õigust, kus töötaja lepingujärgselt oma põhitööd teeb, isegi kui ta ajutiselt töötab mõnes teises riigis,

või

b) kui töötaja ei tee oma põhitööd ühes ja samas riigis, siis selle riigi õigust, kus asub tegevuskoht, mille kaudu töötaja on tööle võetud,

välja arvatud juhul, kui asjaoludest tervikuna ilmneb, et leping on tugevamalt seotud mõne teise riigiga; sel juhul kohaldatakse lepingu suhtes selle teise riigi õigust.

Artikkel 7

Imperatiivsed säted

1. Käesoleva konventsiooni alusel ühe riigi õigust kohaldades võib rakendada sellise teise riigi imperatiivsed säted, millega asjaolud on tugevalt seotud, juhul kui ning sel määral, mil viimati nimetatud riigi õiguse alusel tuleb neid sätteid kohaldada, olenemata sellest, millist õigust kohaldatakse lepingu suhtes. Selle üle otsustamisel, kas neid imperatiivseid sätteid rakendada, võetakse arvesse nende olemust ja otstarvet ning nende kohaldamise või kohaldamata jätmise tagajärgi.

2. Käesolevas konventsioonis ei kitsenda miski kohtu asukohariigi õiguse sätete kohaldamist olukorras, kus need on imperatiivsed, olenemata muidu lepingu suhtes kohaldatavast õigusest.

Artikkel 8

Lepingu sisuline kehtivus

1. Lepingu või lepingutingimuse olemasolu ja kehtivus määratakse selle õiguse alusel, mis kehtiks lepingu või lepingutingimuse suhtes käesoleva konventsiooni alusel, kui leping või tingimus oleks kehtiv.

2. Kui aga asjaoludest ilmneb, et lepingupoole tegevuse tagajärgi ei oleks mõistlik kindlaks teha eelmises lõikes nimetatud õiguse alusel, võib pool oma elukohariigi õigusele tuginedes tõendada, et ta ei ole oma nõusolekut andnud.

Artikkel 9

Lepingu vormiline kehtivus

1. Leping, mis on sõlmitud samas riigis viibivate isikute vahel, on vormiliselt kehtiv, kui see vastab lepingu suhtes käesoleva konventsiooni alusel kohaldatava õiguse vorminõuetele või selle riigi vorminõuetele, kus leping on sõlmitud.

2. Leping, mis on sõlmitud eri riikides viibivate isikute vahel, on vormiliselt kehtiv, kui see vastab lepingu suhtes käesoleva konventsiooni alusel kohaldatava õiguse või kõnealustest riikidest ühe õiguse vorminõuetele.

3. Kui lepingu sõlmib esindaja, tuleb lõigete 1 ja 2 kohaldamisel arvesse võtta seda riiki, kus esindaja tegutseb.

4. Olemasoleva või kavandatava lepinguga seotud ühepoolne tehing on vormiliselt kehtiv, kui see vastab lepingu suhtes käesoleva konventsiooni alusel kohaldatava õiguse või selle riigi õiguse vorminõuetele, kus tehing on tehtud.

5. Eelmiste lõigete sätteid ei kohaldata lepingu suhtes, mille suhtes kohaldatakse artiklit 5 ja mis on sõlmitud artikli 5 lõikes 2 kirjeldatud asjaoludel. Sellise lepingu vormilise kehtivuse suhtes kohaldatakse tarbija elukoha riigi õigust.

6. Olenemata käesoleva artikli lõigetest 1–4 kehtivad lepingu suhtes, mille sisuks on kinnisasjaõigus või õigus kasutada kinnisasja, selle riigi õiguse kohustuslikud vorminõuded, kus see kinnisasi asub, kui selle õiguse kohaselt kehtestatakse need nõuded, olenemata riigist, kus leping on sõlmitud, ja olenemata lepingu suhtes kohaldatavast õigusest.

Artikkel 10

Kohaldatava õiguse ulatus

1. Käesoleva konventsiooni artiklite 3–6 ja 12 alusel lepingu suhtes kohaldatav õigus reguleerib eelkõige:

a) tõlgendamist;

b) lepingust tulenevate kohustuste täitmist;

c) kohtu poolt talle menetlusõiguse alusel antud volituste raames lepingust tulenevate kohustuste rikkumise tagajärgede hindamist, sealhulgas tekitatud kahju hindamist niivõrd, kui see on õigusega reguleeritud;

d) kohustuste lõppemise mitmesuguseid viise ning aegumistest ja tähtaja möödumisest tulenevat õiguste kaotamist;

e) lepingu tühisuse tagajärgi.

2. Lepingu täitmise viis ja lepingu mittetäitmise korral võetavad meetmed määratakse kindlaks, võttes arvesse selle riigi õigust, kus lepingut täidetakse.

Artikkel 11

Teovõimetus

Samas riigis olevate isikute vahel sõlmitud lepingus võib füüsiline isik, kes oleks kõnealuse riigi õiguse kohaselt teovõimeline, tugineda oma teovõimetusele muu riigi õigusest lähtudes üksnes siis, kui teine lepingupool teovõimetusest lepingu sõlmimise ajal teadis või pidi teadma.

Artikkel 12

Nõude loovutamine

1. Senise ja uue võlausaldaja vastastikuseid kohustusi nõude loovutamise korral reguleeritakse selle õigusega, mida käesoleva konventsiooni alusel kohaldatakse nende vahelise lepingu suhtes.

2. Nõude loovutatavus, uue võlausaldaja ja võlgniku vaheline suhe, tingimused, mille puhul loovutamist võib vastuväitena võlgniku vastu kasutada, samuti, kas võlgniku kohustused on täidetud, määratakse kindlaks loovutatava nõude suhtes kohaldatava õigusega.

Artikkel 13

Nõude üleminek

1. Kui isikul (võlausaldajal) on lepinguline nõue teise isiku (võlgniku) suhtes ja kui kolmandal isikul lasub kohustus võlausaldaja nõue rahuldada või kui ta on juba kõnealuse nõude rahuldanud, määrab kolmanda isiku kohustusele kohaldatav õigus, kas tal on õigus kasutada võlgniku suhtes samu õigusi, mis võlausaldajal olid võlgniku suhtes nende vahelist suhet reguleeriva õiguse kohaselt, ning kas ta võib neid õigusi kasutada täies või piiratud ulatuses.

2. Sama reeglit kohaldatakse, kui mitme isiku suhtes kehtib sama lepinguline kohustus ja üks neist on võlausaldaja nõude rahuldanud.

Artikkel 14

Tõendamiskohustus

1. Käesoleva konventsiooni alusel lepingu suhtes kehtivat õigust kohaldatakse ulatuses, milles see sisaldab lepinguliste suhete suhtes õiguslikke eeldusi või tõendamiskoormist reguleerivaid sätteid.

2. Lepingut või tehingut võib tõendada mis tahes viisil, mida tunnustab kohtu asukohariigi õigus või mõni muu artiklis 9 nimetatud õigus, mille alusel tehing on vormiliselt kehtiv, tingimusel, et sellist tõendamisviisi saab kohtu asukohariigis kohaldada.

Artikkel 15

Tagasi- ja edasisaate välistamine

Käesolevas konventsioonis nimetatud riigi õiguse kohaldamine tähendab kõneolevas riigis kehtivate õigusnormide, välja arvatud sealsete rahvusvahelise eraõiguse normide kohaldamist.

Artikkel 16

Avalik kord

Käesolevas konventsioonis nimetatud riigi õiguse kohaldamisest võib keelduda üksnes siis, kui selle kohaldamine on ilmselgelt vastuolus kohtu asukohariigi avaliku korraga.

Artikkel 17

Tagasiulatuva jõu puudumine

Käesolevat konventsiooni kohaldatakse lepinguosalises riigis lepingute suhtes, mis on sõlmitud pärast kuupäeva, mil käesolev konventsioon kõnealuse riigi suhtes jõustub.

Artikkel 18

Ühetaoline tõlgendamine

Eespool olevate ühtsete reeglite tõlgendamisel ja kohaldamisel võetakse arvesse nende rahvusvahelist iseloomu ja asjaolu, et nende tõlgendamisel ja kohaldamisel on soovitatav saavutada ühetaolisus.

Artikkel 19

Riigid, kus kehtib mitu õigussüsteemi

1. Kui riik koosneb mitmest territoriaalüksusest, millest igaüks kehtivad lepinguliste kohustuste suhtes oma õigusnormid, loetakse iga territoriaalüksust käesoleva konventsiooni alusel kohaldatava õiguse kindlakstegemisel omaette riigiks.

2. Riik, kus eri territoriaalüksustel kehtivad lepinguliste kohustuste suhtes eri õigusnormid, ei ole üksnes selliste üksuste õiguse vahelise konflikti korral kohustatud käesolevat konventsiooni kohaldama.

Artikkel 20

Ühenduse õiguse ülimuslikkus

Käesolev konventsioon ei mõjuta sätete kohaldamist, mis sätestavad konkreetsetes valdkonnas lepinguliste kohustuste kohta käivad kollisiooninormid ja mis sisalduvad või hakkavad sisalduma Euroopa Ühenduste institutsioonide aktides või selliste aktide rakendamiseks ühtlustatud siseriiklikes seadustes.

Artikkel 21

Seos teiste konventsioonidega

Käesolev konventsioon ei piira nende rahvusvaheliste konventsioonide kohaldamist, millega lepinguosaline riik on ühinenud või ühineb.

Artikkel 22

Reservatsioonid

1. Iga lepinguosaline riik võib allakirjutamise, ratifitseerimise, vastuvõtmise või heakskiitmise ajal jätta endale õiguse mitte kohaldada:

a) artikli 7 lõiget 1;

b) artikli 10 lõike 1 punkti e.

2. Iga lepinguosaline riik võib teatades konventsiooni kehtivuse laiendamisest vastavalt artikli 27 lõikele 2 teha ühe või mitu sellist reservatsiooni kehtivusega ühe või mitme sellise territooriumi suhtes.

3. Iga lepinguosaline riik võib igal ajal enda tehtud reservatsiooni tagasi võtta; reservatsioon kaotab kehtivuse tagasivõtmisest teatamisele järgneva kolmanda kalendrikuu esimesel päeval.

III JAOTIS

LÕPPSÄTTED

Artikkel 23

1. Kui pärast kuupäeva, mil käesolev konventsioon mõne lepinguosalise riigi suhtes jõustub, soovib kõnealune riik mõne käesoleva konventsiooni reguleerimisalasse kuuluva lepinguliigi suhtes kehtestada uue kollisiooninormi, teatab ta oma kavatsusest Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretäri kaudu teistele allakirjutanud riikidele.

2. Iga allakirjutanud riik võib kuue kuu jooksul alates peasekretärile teate edastamisest paluda tal korraldada konsultatsioone allakirjutanud riikide vahel kokkuleppe saavutamiseks.

3. Kui ükski allakirjutanud riik ei ole selle tähtaja jooksul konsultatsiooni taotlenud või kui kahe aasta jooksul alates teate edastamisest peasekretärile ei ole konsultatsioonide käigus kokkulepet saavutatud, võib asjaomane lepinguosaline riik oma õigust muuta. Kõnealuse riigi võetud meetmed tehakse Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretäri kaudu teatavaks teistele allakirjutanud riikidele.

Artikkel 24

1. Kui pärast kuupäeva, mil käesolev konventsioon mõne lepinguosalise riigi suhtes jõustub, soovib kõnealune riik saada mitmepoolse konventsiooni osaliseks, mille peaesmärk või üks peaesmärke on kehtestada mõnes käesoleva konventsiooniga reguleeritavas küsimuses rahvusvahelise eraõiguse normid, kohaldatakse artiklis 23 sätestatud korda. Kõnealuse artikli lõikes 3 nimetatud kaheaastane tähtaeg lühendatakse ühe aastani.

2. Eelmises lõikes nimetatud menetlust ei pruugi järgida, kui lepinguosaline riik või mõni Euroopa ühendustest on juba selle mitmepoolse konventsiooni osaline, või kui selle eesmärk on uuesti läbi vaadata konventsioon, milles asjaomane riik on juba osaline, või kui tegemist on Euroopa ühenduste asutamislepingute raames sõlmitud konventsiooniga.

Artikkel 25

Kui lepinguosaline riik on seisukohal, et käesoleva konventsiooniga saavutatud ühtlustamist piirab artikli 24 lõikega 1 reguleerimata kokkulepete sõlmimine, võib kõnealune riik paluda Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretäril korraldada konsultatsioone käesolevale konventsioonile allakirjutanud riikide vahel.

Artikkel 26

Iga lepinguosaline riik võib taotleda käesoleva konventsiooni läbivaatamist. Sellisel juhul kutsub Euroopa Ühenduste Nõukogu eesistuja kokku läbivaatamiskonverentsi.

Artikkel 27

1. Käesolev konventsioon kehtib lepinguosaliste riikide Euroopa territooriumil ja kogu Prantsuse Vabariigi territooriumil.

2. Olenemata lõikest 1:

a) ei kehti konventsioon Fääri saarte suhtes, välja arvatud kui Taani kuningriik teeb vastupidise deklaratsiooni;

b) ei kehti konventsioon ühegi Euroopa territooriumi suhtes väljaspool Ühendkuningriiki, mille rahvusvaheliste suhete eest on Ühendkuningriik vastutav, välja arvatud juhul kui Ühendkuningriik teeb mõne sellise territooriumi suhtes vastupidise deklaratsiooni;

c) konventsioon kehtib Hollandi Antillide suhtes kui Madalmaade Kuningriik teeb vastavasisulise deklaratsiooni.

3. Selliseid deklaratsioone võib teha igal ajal teavitades sellest Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretäri.

4. Kohtuasjad, mis esitatakse Ühendkuningriiki apellatsiooni-korras kohtutest, mis asuvad punkti b lõikes 2 osutatud territooriumidel loetakse nende kohtute kohtuasjadeks.

Artikkel 28

1. Käesolev konventsioon on Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu osalisriikidele allakirjutamiseks avatud alates 19. juunist 1980.

2. Käesolev konventsioon kuulub allakirjutanud riikide poolt ratifitseerimisele, vastuvõtmisele või heakskiitmisele. Ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirjad antakse hoiule Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretäri arhiivi.

Artikkel 29

1. Käesolev konventsioon jõustub seitsmenda ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmise kuupäevale järgneva kolmanda kuu esimesel päeval.

2. Iga allakirjutanud riigi suhtes, kes ratifitseerib, võtab vastu või kiidab heaks käesoleva konventsiooni hilisemal kuupäeval, jõustub see ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmisele järgneva kolmanda kuu esimesel kuupäeval.

Artikkel 30

1. Käesolev konventsioon kehtib kümme aastat alates selle jõustumisest artikli 29 lõike 1 kohaselt, seda ka riikide puhul, mille suhtes konventsioon jõustub hilisemal kuupäeval.

2. Kui denonsseerimisi ei ole, uueneb konventsioon vaikimisi iga viie aasta järel.

3. Lepinguosaline riik, kes soovib konventsiooni denonsseerida, annab sellest teada Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretärile hiljemalt kuus kuud enne vastavalt kas kümne- või viieaastase tähtaja möödumist. Denonsseerimine võib piirduda mis tahes territooriumiga, millele konventsioon on artikli 27 lõike 2 alusel laienenud.

4. Denonsseerimine jõustub üksnes selle riigi suhtes, kes sellest on teatanud. Kõigi teiste lepinguosaliste riikide vahel jääb konventsioon jõusse.

Artikkel 31

Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretär teatab Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu osalisriikidele:

- a) allakirjutamistest;
- b) iga ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmisest;
- c) konventsiooni jõustumise kuupäeva;
- d) artiklite 23, 24, 25, 26, 27 ja 30 alusel tehtud avaldustest;
- e) artiklis 22 nimetatud reservatsioonidest ja reservatsioonide tagasivõtmisest.

Artikkel 32

Käesolevale konventsioonile lisatud protokoll on konventsiooni lahutamatu osa.

Artikkel 33

Käesolev konventsioon, mis on koostatud ühes eksemplaris hollandi, iiri, inglise, itaalia, prantsuse, saksa ja taani keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset, antakse hoiule Euroopa Ühenduste Nõukogu sekretariaadi arhiivi. Peasekretär edastab selle kinnitatud koopia kõigi allakirjutanud riikide valitsustele.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale konventsioonile alla kirjutanud.

Vastu võetud tuhande üheksasaja kaheksakümnenda aasta üheksateistkümnendal juunil Roomas.

[Täievoliliste esindajate allkirjad]

PROTOKOLL

Kõrged lepinguosaliselised on kokku leppinud järgmise sätte suhtes, mis lisatakse konventsioonile:

“Olenemata konventsiooni sätetest võib Taani jätkata merekaubaveoga seotud küsimuste suhtes kohaldatava õiguse osas mereseaduse (Søloven) paragrahvi 169 kohaldamist ning nende sätete muutmisel ei pea ta järgima konventsiooni artikliga 23 ettenähtud korda.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

Vastu võetud tuhande üheksasaja kaheksakümnenda aasta üheksateistkümnendal juunil Roomas.

[Täievoliliste esindajate allkirjad]”

ÜHISDEKLARATSIOON

Belgia Kuningriigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Prantsuse Vabariigi, Iirimaa, Itaalia Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsus,

kirjutades alla lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioonile,

soovides tagada, et seda konventsiooni kohaldataks võimalikult tõhusalt,

püüdes vältida konventsiooni tõlgendamise erinevustest tulenevat kahju selle ühtlustavale mõjule,

teatavad, et nad on valmis:

1. uurima võimalust anda teatavad küsimused Euroopa Ühenduste Kohtu pädevusse ning sõlmima vajaduse korral vastavasisulise kokkuleppe;
2. korraldama oma esindajate vahel regulaarsete ajavahemike järel kohtumisi.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale ühisdeklaratsioonile alla kirjutanud.

[Täievoliliste esindajate allkirjad]

ÜHISDEKLARATSIOON

Belgia Kuningriigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Prantsuse Vabariigi, Iirimaa, Itaalia Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi ning Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi valitsus, kirjutades alla lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioonile,

- I. soovides niipalju kui võimalik vältida kollisiooninormide hajutamist mitme õigusakti vahel ning nende normide vahelisi erinevusi, väljendavad oma soovi, et Euroopa ühenduste institutsioonid püüaksid oma asutamislepingute järgseid volitusi kasutades vajaduse tekkides kehtestada kollisiooninormid, mis niipalju kui võimalik ühtiksid käesoleva konventsiooniga;
- II. deklareerivad oma kavatsust konsulteerida üksteisega alates käesoleva konventsiooni allakirjutamise kuupäevast kuni selle ajani, mil see artikli 24 alusel nende jaoks siduvaks muutub, kui mõni allakirjutanud riikidest soovib ühineda konventsiooniga, mille suhtes tuleb kohaldada artiklis 24 nimetatud korda;
- III. võttes arvesse lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni osatähtsust kollisiooninormide ühtlustamisel Euroopa Ühenduste piires, väljendavad seisukohta, et iga riik, kes saab Euroopa Ühenduste liikmeks, peaks ühinema käesoleva konventsiooniga.

ESIMENE PROTOKOLL

19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni Euroopa Ühenduste Kohtus tõlgendamise kohta

EUROOPA MAJANDUSÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGU KÕRGED LEPINGUOSALISED,

VÕTTES ARVESSE 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioonile lisatud ühisdeklaratsiooni,

ON OTSUSTANUD sõlmida protokolli, millega antakse Euroopa Kohtule pädevus tõlgendada nimetatud konventsiooni, ning on sel eesmärgil nimetanud oma täievolilisteks esindajateks:

[Liikmesriikide nimetatud täievolilised esindajad]

KES, tulles kokku Euroopa Ühenduste Nõukogus ning olles esitanud oma kehtivaks ja vormikohaseks tunnistatud täisvolitused,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

Euroopa Ühenduste Kohus on pädev tegema otsuseid järgmiste aktide tõlgendamise kohta:

- a) 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioon (edaspidi "Rooma konventsioon");
- b) Euroopa ühenduste liikmeks saanud riikide Rooma konventsiooniga ühinemist käsitlev konventsioon, alates hetkest, mil see allakirjutamiseks avati;
- c) käesolev protokoll.

Artikkel 2

Allpool loetletud kohtud võivad taotleda Euroopa Kohtult, et see teeks eelotsuse poolelioleva kohtuasja käigus üleskerkinud küsimuse kohta, mis käsitleb artiklis 1 osutatud dokumentide sätete tõlgendamist, kui see kohus leiab, et kõnealune küsimus on vaja lahendada kohtuotsuse tegemiseks:

- a) — Belgias:
la Cour de Cassation (het Hof van Cassatie) ja le Conseil d'État (de Raad van State),
- Taanis:
Højesteret,
- Saksamaa Liitvabariigis:
die obersten Gerichtshöfe des Bundes,
- Kreekas:
Ta ανώτατα Δικαστήρια,
- Hispaanias:
el Tribunal Supremo,

— Prantsusmaal:

la Cour de cassation ja Conseil d'État,

— Iirimaa:

the Supreme Court,

— Itaalias:

la Corte suprema di cassazione ja il Consiglio di Stato,

— Luksemburgis:

la Cour Supérieure de Justice, kes arutab asja kassatsioonikohtuna,

— Madalmaades:

de Hoge Raad,

— Portugalis:

o Supremo Tribunal de Justiça ja o Supremo Tribunal Administrativo,

— Ühendkuningriigis:

the House of Lords ja teised viimase astme kohtud;

- b) lepinguosaliste riikide kohtud apellatsioonikohtuna tegutsedes.

Artikkel 3

1. Lepinguosalise riigi pädev asutus võib taotleda Euroopa Kohtult otsust artiklis 1 osutatud aktide tõlgendamise kohta, kui selle riigi kohtute otsused on vastuolus Euroopa Kohtu antud tõlgendusega või artiklis 2 nimetatud teise lepinguosalise riigi kohtu otsuses sisalduva tõlgendusega. Käesoleva lõike sätteid kohaldatakse üksnes *res judicata* kohtuotsuste suhtes.

2. Euroopa Kohtu poolt taotlusele vastuseks esitatud tõlgendus ei mõjuta kohtuotsust, mille pärast tõlgendust taotleti.

3. Kooskõlas lõikega 1 võib Euroopa Kohtult tõlgendamisega seotud otsust taotleda lepinguosalise riigi kassatsioonikohtu peaprokurör või mõni teine lepinguosalise riigi poolt määratud ametiisik.

4. Euroopa Kohtu kohtusekretär teavitab taotlusest lepinguosalisi riike, komisjoni ja Euroopa Ühenduste Nõukogu; nad võivad seejärel kahe kuu jooksul alates teate saamisest esitada Euroopa Kohtule seisukohti või kirjalikke ettepanekuid.

5. Käesolevas artiklis ettenähtud menetluste puhul ei nõuta lõive ega hüvitata kulusid.

Artikkel 4

1. Kui käesolevas protokollis ei sätestata teisiti, kohaldatakse artiklis 1 osutatud juriidiliste dokumentide tõlgendamisega seotud menetluste osas Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu ja sellele lisatud Euroopa Kohtu põhikirja käsitleva protokollide sätteid, mida kohaldatakse Euroopa Kohtult eelotsuse taotlemise puhul.

2. Vajadusel kohandatakse ja täiendatakse Euroopa Kohtu kodukorda Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 188 kohaselt.

Artikkel 5

Allakirjutanud riigid ratifitseerivad käesoleva protokollide. Ratifitseerimiskirjad antakse hoiule Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretärile.

Artikkel 6

1. Käesoleva protokollide jõustumiseks peavad selle ratifitseerima seitse riiki, kelle suhtes on jõus Rooma konventsioon. Käesolev protokoll jõustub viimase nimetatud riigi poolt ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele järgneva kolmanda kuu esimesel päeval. Kui aga 19. detsembril 1988 Brüsselis sõlmitud teine protokoll, millega antakse Euroopa Ühenduste Kohtule teatav pädevus tõlgendada 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni, jõustub hiljem, jõustub käesolev protokoll teise protokollide jõustumise päeval.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

Vastu võetud tuhande üheksasaja kaheksakümne üheksanda aasta üheksateistkümnendal detsembril Brüsselis.

[Täievoliliste esindajate allkirjad]

2. Pärast käesoleva protokollide jõustumist tehtud ratifitseerimisotsus jõustub kolmanda kuu esimesel päeval pärast ratifitseerimiskirja hoiuleandmist, tingimusel et Rooma konventsiooni kõnealuse riigi poolne ratifitseerimine, vastuvõtmine või heakskiitmine on jõustunud.

Artikkel 7

Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretär teatab allakirjutanud riikidele:

- iga ratifitseerimiskirja hoiuleandmisest;
- käesoleva protokollide jõustumise kuupäeva;
- artikli 3 lõike 3 kohaselt teatatud määramistest;
- artikli 8 kohasest teabevahetusest.

Artikkel 8

Lepinguosalised riigid edastavad Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretärile oma seaduste nende sätete teksti, mis toovad kaasa vajaduse muuta artikli 2 punktis a esitatud kohtute loetelu.

Artikkel 9

Käesolev protokoll kehtib sama kaua, kui Rooma konventsioon vastavalt selle artiklis 30 sätestatud tingimustele.

Artikkel 10

Iga lepinguosaline riik võib taotleda käesoleva protokollide läbivaatamist. Sellisel juhul kutsub läbivaatamiskonverentsi kokku Euroopa Ühenduste Nõukogu eesistuja.

Artikkel 11

Käesolev protokoll, mis on koostatud ühes eksemplaris hispaania, hollandi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, saksa ja taani keeles, kusjuures kõik 10 teksti on võrdselt autentseid, antakse hoiule Euroopa Ühenduste Nõukogu sekretariaadi arhiivi. Peasekretär edastab selle kinnitatud koopia kõigi allakirjutanud riikide valitsustele.

ÜHISDEKLARATSIOONID

Ühisdeklaratsioon

Belgia Kuningriigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Iirimaa, Itaalia Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi, Portugali Vabariigi ning Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi valitsused,

kirjutades alla protokollile, mis käsitleb 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni tõlgendamist Euroopa Ühenduste Kohtus,

soovides tagada, et seda konventsiooni kohaldataks võimalikult tõhusalt ja ühetaoliselt,

teatavad, et on valmis koostöös Euroopa Kohtuga vahetama teavet kohtuotsuste kohta, millest on saanud *res judicata* ja mille on lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni kohaselt teinud eespool nimetatud protokolli artiklis 2 nimetatud kohtud. Teabevahetus hõlmab:

- artikli 2 punktis a nimetatud kohtute otsuste ja artikli 2 punktis b nimetatud kohtute tähtsate otsuste saatmist pädevate siseriiklike asutuste poolt Euroopa Kohtule,
- nimetatud otsuste klassifitseerimist ja dokumentaalset kasutamist Euroopa Kohtus, sealhulgas vajaduse korral kokkuvõtete ja tõlgete tegemist ning eriti tähtsate otsuste avaldamist,
- dokumentide saatmist Euroopa Kohtu poolt protokolli osalisriikide pädevatele asutustele, komisjonile ja Euroopa Ühenduste Nõukogule.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale ühisdeklaratsioonile alla kirjutanud.

Vastu võetud tuhande üheksasaja kaheksakümne üheksanda aasta üheksateistkümnendal detsembril Brüsselis.

[Täievoliliste esindajate allkirjad]

Ühisdeklaratsioon

Belgia Kuningriigi, Taani Kuningriigi, Saksamaa Liitvabariigi, Kreeka Vabariigi, Hispaania Kuningriigi, Prantsuse Vabariigi, Iirimaa, Itaalia Vabariigi, Luksemburgi Suurhertsogiriigi, Madalmaade Kuningriigi, Portugali Vabariigi ning Suurbritannia ja Põhja-liri Ühendkuningriigi valitsused,

kirjutades alla protokollile, mis käsitleb 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni tõlgendamist Euroopa Ühenduste Kohtus,

võttes arvesse lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioonile lisatud ühisdeklaratsiooni,

soovides tagada, et seda konventsiooni kohaldataks võimalikult tõhusalt ja ühetaoliselt,

püüdes vältida konventsiooni tõlgendamise erinevustest tulenevat kahju selle ühtlustavale toimele, väljendavad seisukohta, et iga Euroopa ühenduste liikmeks saav riik peaks käesoleva protokolliga ühinema.

Selle kinnituseks on täievolilised esindajad käesolevale ühisdeklaratsioonile alla kirjutanud.

Vastu võetud tuhande üheksasaja kaheksakümne üheksanda aasta üheksateistkümnendal detsembril Brüsselis.

[Täievoliliste esindajate allkirjad]

TEINE PROTOKOLL,**millega antakse Euroopa Ühenduste Kohtule teatav pädevus tõlgendada 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni**

EUROOPA MAJANDUSÜHENDUSE ASUTAMISLEPINGU KÕRGED LEPINGUOSALISED,

ARVESTADES, et 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsioon (edaspidi "Rooma konventsioon") jõustub pärast seitsmenda ratifitseerimis-, vastuvõtmis- või heakskiitmiskirja hoiuleandmist,

ARVESTADES, et Rooma konventsiooni sätete ühetaoliseks kohaldamiseks on tarvis luua ühetaolist kohaldamist tagav süsteem ning selleks tuleks Euroopa Ühenduste Kohtule anda vastav pädevus juba enne kui Rooma konventsioon jõustub kõigi Euroopa Majandusühenduse liikmesriikide suhtes,

on otsustanud sõlmida käesoleva protokoll ja on sel eesmärgil nimetanud oma täievolilisteks esindajateks:

[Liikmesriikide nimetatud täievolilised esindajad]

KES, tulles kokku Euroopa Ühenduste Nõukogus ning olles esitanud oma kehtivaks ja vormikohaseks tunnistatud täisvõlutused,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

Artikkel 1

1. Euroopa Ühenduste Kohtul on Rooma konventsiooni tõlgendamise pädevus, mis on talle antud 19. detsembril 1988 Brüsselis sõlmitud esimese protokolliga 19. juunil 1980. aastal Roomas allakirjutamiseks avatud lepinguliste kohustuste suhtes kohaldatava õiguse konventsiooni Euroopa Ühenduse Kohtus tõlgendamise kohta. Kohaldatakse Euroopa Kohtu põhikirja protokoll ja kodukorda.

2. Vajadusel kohandatakse ja täiendatakse Euroopa Kohtu kodukorda Euroopa Majandusühenduse asutamislepingu artikli 188 kohaselt.

Artikkel 2

Allakirjutanud riigid ratifitseerivad käesoleva protokoll. Ratifitseerimiskirjad antakse hoiule Euroopa Ühenduste Nõukogu peasekretärile.

Artikkel 3

Käesolev protokoll jõustub viimase allakirjutanud riigi poolt ratifitseerimiskirja hoiuleandmisele järgneva kolmanda kuu esimesel päeval.

Artikkel 4

Käesolev protokoll, mis on koostatud ühes eksemplaris hispaania, hollandi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, portugali, prantsuse, saksa ja taani keeles, kusjuures kõik 10 teksti on võrdselt autentset, antakse hoiule Euroopa Ühenduste Nõukogu sekretariaadi arhiivi. Peasekretär edastab selle kinnitatud koopia kõikide allakirjutanud riikide valitsustele.

Selle kinnituseks on nimetatud täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

Vastu võetud tuhande üheksasaja kaheksakümnenda aasta üheksateistkümnendal detsembril Brüsselis.

[Täievoliliste esindajate allkirjad]